

Nr 204.

Av herr **Westman m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om lagsiftning angående arbetsavtalet inom jordbruket och dess rättsverkningar.

Under de senast förflutna åren har riksdagen vid flera tillfällen framhållit, att gällande legostadga bör avskaffas och ersättas med en modern och efter jordbrukets nuvarande förhållanden avpassad lagstiftning, som tillgodoser jordbrukets behov av nya regler för vid detsamma förekommande arbetsavtal. Sina önskemål i denna riktning framförde 1918 års riksdag i skrivelse till Kungl. Maj:t, och 1919 samt 1920 års riksdagar ha i liknande skrivelser i samband med beslut om ändring i vissa delar av legostadgan understrukit, att riksdagen alltjämt vidhåller sin uttalade önskan.

Det har emellertid icke blivit känt, att från Kungl. Maj:ts sida åtgärder vidtagits, som ställa i utsikt, att förslag till den begärda lagstiftningen inom den närmaste tiden kan komma att föreläggas riksdagen.

En av anledningarna till det dröjsmål, som sålunda uppstått vid ärendets handläggning, är troligen att söka däri, att riksdagens gjorda framställning icke givit Kungl. Maj:t tillräcklig ledning rörande riktlinjerna för det tillämnade lagstiftningsarbetet.

Den sista tidens händelser på jordbrukets arbetsområde ha emellertid visat, att bristen på väl avvägda lagbestämmelser varit ägnad att skärpa motsatserna och intressekonflikterna samt alltså verkat till skada för samförstånd och arbetsfred.

Behovet av en ny lagstiftning, som erbjuder former, vilka så vitt möjligt förebygga anledningar till konflikter och anvisa väg för utjämning av intressemotsatser, har efter senaste riksdags avslutande framträtt tydligare än förut.

Till förekommande av varje missförstånd må med bestämdhet fram-

hållas, att då denna lagstiftning skall avse att främja arbetsfredens intresse, det måste vara uteslutet, att den erhåller karaktären av en klasslagstiftning. Den får givetvis icke ensidigt avfattas vare sig från arbetsgivarens eller arbetstagarens synpunkt. Båda sidornas krav måste prövas efter rättvisa och billighet och underordnas hänsynen till hela samhällets välfärd.

Vid utarbetandet av en dylik lagstiftning erbjuder den omständigheten, att de betingelser, under vilka jordbruket arbetar, häntyda på en längre avtalstid än den, som erfordras inom en del andra yrkesgrenar, i vissa avseenden svårighet. Men å andra sidan medför denna längre avtalstid för lagstiftaren den fördelen, att den medger ökat utrymme för ingripande med medling och skiljedom.

Vid en blivande lagstiftning synes lagstiftaren böra begagna sig härav. Särskilda skäl att göra detta föreligga vid en lagstiftning rörande jordbrukets arbetsförhållanden. Jordbruket är av den vikt för vårt folk och vårt land, att lagstiftaren bör vinnlägga sig om att förebygga och undanröja anledningar till att denna näring undergräves genom orotillstånd bland dess yrkesutövare. I vida högre grad än inom de flesta andra yrkesgrenar är även den skada, som kan uppkomma genom en plötslig arbetsstrid, inom jordbruket svår att begränsa och mödosam att utplåna. Det må vara nog att i detta sammanhang erinra om de verkningar för hela vårt land, som en allmänna skörde- eller mjölkningsstrejk skulle medföra.

Bland de utvägar, som böra ifrågakomma vid en blivande lagstiftning om arbetsavtalet inom jordbruket och dess rättsverkningar, må här framhållas följande.

I viss anslutning till förhållandet inom en del andra länder böra i vårt land i lagstiftning på ifrågavarande område införas bestämmelser, att varsel-tid skall iakttagas innan arbetsinställelse äger rum och att medling obligatoriskt skall företagas, innan öppen strid i form av arbetsinställelse får utbryta. Redan härigenom skulle helt säkert många förhastade arbetsstrider kunna undvikas. I samma riktning skulle även tydligen verka ett stadgande, att tvist om den rättsliga innebörden av ett arbetsavtal, alltså om tolkningen av dess innehåll, skall lösas genom obligatorisk skiljedom. Att en rättstvist bör lösas på detta sätt, i form av ett rättsligt förfarande, och icke genom en maktstrid, synes vara klart. Av hänsyn till hela samhällets intresse bör obligatorisk skiljedom komma till användning inom jordbrukets arbetsområde även vid arbetstvister, som på grund av sin omfattning och karaktär äro av samhällsfarlig natur.

Med stöd av vad sålunda anförts få vi vördsamt hemställa, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla,

att Kungl. Maj:t måtte snarast möjligt till främjande av arbetsfreden inom jordbruket framlägga förslag till en på rättvisa och billighet byggd och efter jordbrukets behov avpassad lagstiftning, som reglerar arbetsavtalet och dess rättsverkningar och därvid innehåller bestämmelser om obligatorisk medling och om varseltid, som från båda sidor skall iakttagas vid arbetstvister, samt om obligatorisk skiljedom vid vissa rättstvister och vid sådana arbetskonflikter, från vilken sida de än framkallas, vilka äro av samhällsfarlig natur.

Stockholm den 21 januari 1921.

K. A. Westman
i Brobygård.

P. S. Hedlund.

Oscar Jonsson
i Risinge.

A. J. Johansson
i Bro.

Arvid Anderson
i Saxtorp.

Hugo Karlström
i Tjous.

Th. Gårdell.

Olof Olsson
i Kullenbergstorp.

Johan Larsson
i Jonsjö.

Oscar Ericson
i Obergå.

Nils Johansson
i Brånalt.

